

בש"פ 6315/16 - אורן אשכנזי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6315/16

כבוד השופט נ' הנדל

לפני:

אורן אשכנזי

העורר:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז מיום
4.8.2016 במ"ת 4881-07-16

תאריך הישיבה: י"ז באב התשע"ו (21.8.2016)

בשם העורר: עו"ד דוד יפתח; עו"ד יגאל דותן

בשם המשיבה: עו"ד תומר סגלוביץ

החלטה

1. מונח לפניי ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז (מ"ת 4881-07-16 מיום 04.08.2016 כב' השופט ד' מרשק מרום) אשר הורתה על חלופת מעצרו של העורר בתנאים של אזוק אלקטרוני בבית הוריו.

נגד העורר הוגש כתב אישום בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע לפי פקודת הסמים, כפי שיפורט להלן. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המדינה בקשה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים. כמצוות המחוקק, בחן בית המשפט המחוזי חלופות מעצר אפשריות ולשם כך הסתייע אף בחוות דעתו של שירות המבחן. לאחר ששקל את הדברים, קבע בית המשפט קמא חלופת מעצר בדמות אזוק אלקטרוני בבית הוריו של העורר באחריות מפקחים ובערבויות כספיות משמעותיות. בא כוח העורר מלין הן על תנאי האזוק האלקטרוני והן על העובדה כי בית המשפט

קמא שלל את האפשרות לשחרור העורר למעצר בית בביתו שלו ובפיקוחה של אשתו.

2. אין מחלוקת בין הצדדים על קיומן של ראיות לכאורה. על פי עובדות כתב האישום, בין העורר לשלום ברזני (להלן: ברזני) היכרות מוקדמת. העורר הלווה כסף לברזני וכיון שהאחרון לא הצליח לפרוע את חובו, הוא הציע לעורר כי הם יבאו, יחדיו, סם מסוכן. באפריל 2016 השניים קשרו קשר, ובהתאם להצעתו של ברזני הם יבאו חבילה של סם מסוכן מסוג MDMA במשקל של 3 ק"ג נטו. השניים סיכמו כי ברזני יטפל במשלוח החבילה מאירופה לביתו של העורר בישראל, ומהרווח שתניב המכירה יפרע ברזני את חובו לעורר. החבילה שמוענה לביתו של העורר, כפי שתוכנן, הגיעה למסע ישראל. משטרת ישראל התערבה בתוכן החבילה ללא ידיעת המעורבים. בהמשך, הגיעה החבילה לאשת העורר וזו מסרה אותה לידיה. העורר הואשם בקשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977; ייבוא סם מסוכן, החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, וניסיון להחזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית - הכל לפי פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973. שירות המבחן הדגיש את המצוקה שחוזה העורר במסגרת מעצרו ואת העובדה כי אין לו עבר פלילי והמליץ על מעצר בית מלא.

3. עסקין בבחינת ראיות לכאורה והמסוכנות העולה מהן. כאמור, קיומן של ראיות לכאורה אינו נתון בספק, ונותר לדון במסוכנותו של העורר. רמת המסוכנות גבוהה מאד לא רק מפני שעבירות הסם, ובעיקר עבירת הייבוא, מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית, אלא אף לנוכח נסיבות המקרה הקונקרטי. מכתב האישום עולה, לכאורה, כי העורר נכון היה להיות מעורב בייבוא סם בכמות גדולה ביותר כדי לקבל את כספו חזרה. הווה אומר, העורר נטל חלק בעסקת סמים של ממש - ובכמות גדולה מאד - במטרה להשיג רווח כספי. יש בכך כדי ליצור זיקה ישירה וברורה בין העורר לבין עולם הסם במסגרת תיק זה. גם אם תכנית הייבוא איננה פרי יוזמתו של העורר, הוא הסכים ליטול חלק פעיל בייבוא 3 ק"ג סם מאירופה במטרה לקבל את הלוואתו חזרה. בכך העדיף העורר את טובתו האישית גם במחיר עבירה פלילית, שמערכת מדינה נוספת, שפגיעתה באינטרס הציבורי קשה עד מאד. אין צורך להכביר מילים על הנזק החברתי הקשה שגלום בהפצת סם ברחובות לכל צורך, ובמיוחד בכמות כה גדולה. מעשיו הלכאורה של העורר פוגעים באמון שניתן להעניק לו, בעת הזו, ומקימים עילת מסוכנות ישירה.

על פני הדברים, ניתן היה להורות על מעצרו של העורר עד לסיום ההליכים. אלא שבית המשפט המחוזי בחן את העניין בצורה אינדיבידואלית - כמצוות המחוקק - והעניק משקל לחוויית המעצר הקשה של העורר כפי שזו תוארה בתסקיר המבחן שהוגש, לנסיבותיו האישיות, ולכך שהערבים שנבחרו הוצגו כסמכותיים וככאלה שבכוחם להציב גבולות. נוכח אלה, קבע בית המשפט קמא כי ניתן לשחרר את העורר למעצר באזוק אלקטרוני בתנאים מגבילים. על רקע זה, לא נפלה טעות בהחלטת בית המשפט שלא להסתפק במעצר בית אלא רק בדרך של אזוק אלקטרוני אשר מסווג כיום כמעצר על פי דין. נכונים דברי הסניגור כי תכליתו של מעצר בדמות אזוק אלקטרוני אינה שדרוג הפיקוח על שחרור בתנאי מעצר בית אלא הרחבת האפשרויות לחלופות מעצר במקרה המתאים. על משקל זה ניתן לומר שמעצר מעין זה לא נועד בעקרון רק להדק את התוצאה של מעצר בית מלא. הגישה הראויה היא כי יש מקרים - ובית המשפט המחוזי קבע כי זהו אחד מהם - שבכוחו של האזוק האלקטרוני להשיג את מטרת המעצר וזאת מבלי להורות על תנאי מעצר רגילים. כך, כאשר תנאי שחרור אחרים אינם משיגים את המטרה. החלופה של מעצר בדמות אזוק אלקטרוני היא במובן מסוים פתרון אמצעי. לאמור, לא נדרש מעצר מלא אך גם לא ניתן להסתפק במעצר בית מלא.

4. נותרה סוגיית החלטתו של בית המשפט המחוזי שלא למנות את אשת העורר כמפקחת. בעניין זה אומר שלושה דברים: ראשית, בניגוד לטענת הסניגור כי יש בכך כדי להכתיים את אשת העורר, הדבר אינו כך. מדובר בהחלטה שיפוטית שניתן לערור עליה, אך אין בה, כשלעצמה, הרשעה או מעין הרשעה, אלא קביעה של אי התאמה כלפי הערב

המוצע לתפקיד. שנית, אשת העורר מסרה לשירות המבחן כי היא מוכנה להיות מפקחת רק בתנאי שהעורר ישהה במעצר באזוק אלקטרוני בביתם של בני הזוג ולא בבית הוריו. מעבר לכך שלא מדובר ב"תכנית כבקשתך", מנקודת המבט של איזון ראוי ועיצוב מעצר באזוק אלקטרוני בתנאים ראויים, נראה כי יש טעם שמקום המעצר לא יהיה בביתו של העורר אלא בבית שנקבע. שלישית, הסניגור טען בפניי כי להורי העורר קשה לעמוד בתנאים שנקבעו. במענה לכך אומר, כי התהליך בראשיתו, והיה על כל הנוגעים בדבר לשקול את הדברים ברצינות הראויה. עם כל ההבנה למצב, העובדה שהורי העורר היו מוכנים להתמסר למסגרת המעצר שהוצעה לפני זמן קצר - וכך טענו בפני קצין מבחן ובפני בית המשפט - מבקשים כעת מבית המשפט לשנות את התנאים שנקבעו בצורה ממשית מעוררת קושי ואף תמיהה. בשל נימוקים אלה, אין מקום להתערב בהחלטת בית המשפט, כפי שנתבקש בבקשה זו.

5. הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"א באב התשע"ו (25.8.2016).

ש ו פ ט